

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسائل ایدئولوژیک

الحاج داکتر امین الدین «سعیدی – سعید افغانی»

۰۴ می ۲۰۱۲

چهل نماز در مدینه منوره

در نزد بسیاری از مسلمانان چنین شایع است: هرکسی که برای مراسم حج عازم عربستان سعودی می‌گردد، واجب است تا به مدینه منوره برود، و در آنجا باید به صورت حتمی در مسجد نبوی هشت روز را سپری و چهل نماز بخواند، و حتی بسیاری از مسلمانان زیارت از مدینه و به خصوص زیارت قبر پیامبر اسلام محمد صلی الله علیه و سلم را جز مراسم حج به شمار می‌آورند.

در حالی که در شرع اسلامی چنین حکمی وجود ندارد، که حاجی‌ها به صورت حتمی چهل نماز را در مدینه منوره به جابیاورند، بلکه اصلاً ضم کردن سفر حج و عمره به زیارت مدینه منوره اختیاری است و به خود شخصی حاجی بر می‌گردد.

حاجی و یا دقیق‌تر بگویم عازم و مصمم اجرای فریضه حج می‌تواند بعد از ادای مناسک حج یا عمره بدون این که به مدینه منوره سفر و زیارت نماید به کشور خویش دوباره برگردد، عدم زیارت مدینه از لحاظ شرعی هیچ‌گونه اشکالی ندارد.

به عکس مسلمان می‌تواند از کشور مربوطه خویش راساً برای زیارت مدینه منوره سفر نماید، در مسجد نبوی می‌تواند نماز بخواند و بدون این که به مکه مکرمه مشرف شوند، دوباره به منطقه و یا کشور متبوع خویش برگردد.

خلاصه امر این که در شرع اجباری بالای حاجی نیست، که حتماً باید سفر مکه و مدینه با هم یکجا و در یک وقت صورت گیرد، و حاجی می‌تواند هر دوی این سفر را در یک بار انجام دهد در هر دو صورت ممانعت شرعی وجود ندارد.

چهل نماز:

تعدادی از مسلمانان که استدلال می‌نمایند که حاجی باید به صورت حتمی در مدینه منوره در مدت هشت روز چهل نماز را به جا آورد و حتی آن را مرتبط به قبولی حج می‌شمارند، استدلال خویش را به روایتی که در مسند امام احمد از حضرت انس رضی الله عنه روایت شده، مرتبط می‌سازند.

در حدیث متبرکه که پیامبر صلی الله علیه و سلم فرمودند:

« من صلی فی مسجدی أربعین صلاة لا تفوته صلاة کتب له براءة من النار ونجات من العذب وبری من النفاق »
(هرکس در مسجد من چهل نماز بخواند که هیچ نمازی از او فوت نشود برایش برائت از دوزخ و نجات از عذاب نوشته می شود و از نفاق بری می گردد)

قبل از همه باید گفت که: علمای اهل حدیث این حدیث را از جمله احادیث ضعیفه می شمارند ، و این حدیث به هیچ صورت به نزد اهل حدیث مورد حجت قرار نمی گیرد، بلکه در این زمینه مطابق احادیث صحیحه وسعت وجود دارد، بنابر این هرکسی که به مدینه منوره بیاید نماز های معین یا عدد مشخص از نمازها در مسجد پیامبر صلی الله علیه وسلم بر او لازم نمی شود ، بلکه هر نمازی که در مسجد نبوی به جا می آورد از «هزار نماز» در جای دیگر بهتر است ، بدون این که این اجر و پاداش به نماز مشخصی ارتباط داشته باشد.

حجاج وسایر زائران، در ایام اقامت در مدینه منوره حد اعظمی کوشش کند که نماز های خویش را در مسجد پیامبر صلی الله علیه وسلم به جا آرند، تا بتواند اجر و پاداشی که در حدیث پیامبر صلی الله علیه وسلم آمده است، به دست آورد.

پیامبر صلی الله علیه وسلم میفرماید: « صلاة فی مسجدی هذا خیر من ألف فیما سواه إلا المسجد الحرام »
(یک نماز در این مسجد من بهتر از هزار نماز در غیر آن است به جز مسجد الحرام).

خواننده محترم!

هدف اینست که هشت روز و چهل نماز هیچ ربطی به حج و عمره ندارد ؛ فرق ندارد که یک مسلمان چهل نماز می خواند و یا هم هشتاد نماز ! و یا هم دوصد نماز می خواند و یا چهارصد نماز و یا بیشتر از آن می خواند ، هر چه بیشتر بهتر.

ولی اگر احياناً عدد نماز به چهل نرسد و یا از چهل نماز زیاد شود ، حج و عمره اش درست است و در این مورد همه علمای مذاهب فقهی متفق القول اند و همه بایک نظر اند که حج ، با تقلیل و تزئید نماز در مسجد نبوی در مدینه منوره مورد سؤال قرار نمی گیرد.

همچنان برخی از مسلمان در مورد چهل نماز در مسجد نبوی و به خصوص زیارت قبر پیامبر صلی الله علیه وسلم در ایام حج و عمره به احادیثی دیگری هم استدلال می نمایند و می گویند که:

۱- « من حج ولم یزرنی فقد جفانی » (کسی که حج کند و مرا زیارت نکند با من جفاء کرده است)
۲- « من زارني بعد مماتي فكأ نما زارني فی حیاتی » (کسی که بعد از وفاتم مرا زیارت کند گویا درحیاتم مرا زیارت کرده است)

۳- « من زارني وزار أبي ابراهيم فی عام واحد ضمنت له علی الله الجنة » (کسی که مرا و پدرم ابراهیم را در یک سال زیارت کند نزد الله برای او ضمانت بهشت می کنم)

- « من زار قبري و جبت له شفاعتي » (کسی که قبر مرا زیارت کند شفاعت من بر او واجب می گردد)
در مورد احادیث متذکره همه علمای حدیث متفق القول اند که هیچ یک از این احادیث و امثال آنها از پیامبر صلی الله علیه وسلم به ثبوت نرسیده اند.

از جمله حافظ ابن حجر در کتاب خویش (التخلیص) بعد از ذکر این روایات می نویسد : راههای ورود این احادیث ضعیف است.

حافظ عقیلی می نویسد : این احادیث از جمله احادیث صحیحه نمی باشد.

شیخ الاسلام ابن تیمیه (رح) به قاطعیت گفته است که: همه این احادیث موضوعی هستند که بر زبان پیامبر صلی الله علیه وسلم بسته اند و هیچ دلیلی بر صحت آن احادیث موجود نیست». (برای معلومات مزید مراجعه شود به رساله: الرد علی البکری ص ۵۵).

و اگر احیاناً یکی از این احادیث به صورت درست به ثبوت می رسیدند یقین داشته باشید که: اصحاب پیامبر صلی الله علیه وسلم در عمل بدان نسبت به ما پیشی می گرفتند و احکام آن را برای امت توضیح و تبیین می نمودند و امت اسلامی را به سوی آن دعوت می نمودند، زیرا آنها بعد از پیامبر صلی الله علیه وسلم بهترین انسانها و عالمترین آنها به حدود الله و شرع اسلام بودند.

از جمله دار قطنی، بیهقی و شیخ الاسلام ابن تیمه و ابن حجر رحمة الله علیهم توضیح داده اند که این روایات و امثال همچو روایات جعلی و یا از جمله روایات ضعیفه می باشد.

ابن باز رحمه الله می گویند: «اگر واقعا این احادیث صحیح بودند پس حتما صحابه که از همه در کسب فضایل جلوتر بودند، اینکار را می کردند و امت را تشویق به زیارت قبر پیامبر می کردند. ولی؛ به عکس ملاحظه می فرمائیم که هیچ گونه نقلی بر تشویق امت بر این امر از جانب صحابه دیده نشده، عدم موجودیت تشویق و ترغیب صحابه بدین امر، خود دلیلی است بر غیر مشروع بودن به راه انداختن سفر خاص الخاص غرض زیارت قبر پیامبر صلی الله علیه وسلم». (برای معلومات مزید مراجعه شود به کتاب تحقیق و ایضاح لکثیر من المسائل الحج ص ۷۰ با تصریف).

همچنان دلیل ضعف این احادیث را در کتاب «الصارم المنکی فی الرد علی السبکی» تألیف علامه حافظ محمد بن عبدالهادی می توانید به تفصیل مورد مطالعه قرار دهید.

خواننده محترم:

طوری که گفته آمدیم باید خاطر نشان ساخت: زیارت مدینه و زیارت قبر پیامبر صلی الله علیه وسلم و خواندن چهل نماز از جمله شروط حج نبوده، بلکه زیارت قبر پیامبر اسلام برای کسانی که به زیارت مسجد النبی صلی الله علیه وسلم آمده باشد یا محل سکونتش نزدیک آن باشد، سنت است.

اما آنده از کسانی که در مناطقی دور از مدینه سکونت دارند، طوری که گفته شد، حق تهیه وسایل سفر خاص به قصد زیارت قبر پیامبر صلی الله علیه وسلم را ندارند. بلکه سنت آنست که به قصد مسجد نبوی وسایل سفر آماده کند، و ضمن زیارت مسجد، به زیارت قبر پیامبر صلی الله علیه وسلم و دو رفیقش هر یک: امیر المؤمنین حضرت ابو بکر صدیق و امیر المؤمنین حضرت عمر اقدام کند.

طوری که در حدیث مشهوری که روای آن ابی هریره می باشد و در صحیح مسلم و صحیح البخاری آمده است که پیامبر صلی الله علیه وسلم فرموده است:

« لا تشد الرحال إلا إلى ثلاثة مساجد : المسجد الحرام، و مسجد الرسول صلی الله علیه وسلم، و مسجد الأقصى » (وسایل سفر به قصد زیارت تهیه نمی شود مگر به سوی سه مسجد، مسجد الحرام و مسجد من و مسجد الأقصى) اگر قرار می بود که مسلمانان تنها به سوی قبر پیامبر صلی الله علیه وسلم در مدینه، وسایل سفر را آماده می نمودند، به طور یقین شرع اسلام امت را به سویی رهنمائی و هدایت نموده و فضایل آن را بیان می داشت.

پیامبر اسلام با تمام صراحت بیان فرموده اند که: « لا تتخذوا قبری عبدا ولا بیوتکم قبورا و صلوا علی فان صلاتکم تبلغنی حیث کنتم » (قبر مرا محل برگزاری عید نگیرید و خانه های خود را به قبر تبدیل نکنید و بر من درود بفرستید، درود شما به من می رسد در هر جا که باشید)

اما کسانی که به مدینه منوره سفر نمایند، مانعتی شرعی دیده نمی شود که آن شخص به قبرستان بقیع رفته و به روح آنان دعا کند و یا میدان شهدای اُحد را زیارت کند؛ در این هیچ جای شک نیست که پیامبر صلی الله علیه و سلم در آغاز از زیارت قبور نهي کرد، ولی سپس به منظور به یاد آوردن آخرت و عبرت گرفتن از کسانی که در آنجا دفن شده اند، به آن اجازه داد. مگر در حین زیارت قبور به یاد داشته باشید که ، باید از تبرک جستن به قبور و استغاثه از مردگان و شفیع قرار دادن و توسل کردن به آنان جداً خودداری نمائید.

بالا رفتن و نماز خواندن در محلی از کوه احد که گفته می شود محل نماز پیامبر صلی الله علیه و سلم بوده، یا بالا رفتن به آن جهت تبرک، یا بالا رفتن به کوه رماه جهت جست و جوی آثار صحابه؛ و از این قبیل اعمال، در دین مقدس اسلام و سنت پیامبر صلی الله علیه و سلم ، هیچ گونه مشروعیتی نداشته و مستحب نیست، بلکه از امور مستحذاه است که شرع از آنها نهي کرده است.

یادداشت:

متأسفانه بسیاری از حجاج طوری فکر می کنند که اقامت شان در مدینه منوره بیشتر از روزهایی باشد که در مکه مکرمه بوده اند ! در حالی که یک نماز در مسجد الحرام با صد هزار نماز در سایر مساجد برابری می کند. طوری که قبلاً یادآور شدم : یک نماز در مسجد النبی برابر با هزار نماز در سایر مساجد است و این تفاوت بزرگ در فضیلت بین نماز در مکه و نماز در مدینه دلیلی روشن برای حجاج است تا ماندنشان در مکه بیشتر از مدینه باشد.

همچنان طوری که گفته شد ، بسیاری از حجاج گمان می کنند که زیارت مسجد النبی جزء مناسک حج است و به این خاطر به همان اندازه که بر مناسک حج حریصند ، بر زیارت مسجد النبی هم حرص می ورزند و حتی به طوری که اگر کسی حج کند و به مدینه نرود به نظر آنان حجت ناقص است. در حالی که حقیقت خلاف آن است ! چون زیارت مسجد النبی سنتی است که پیامبر صلی الله علیه و سلم به نماز خواندن در آن تشویق کرده است و هیچ ربطی به حج ندارد، و زیارت مسجد النبی از شروط صحت و حتی کمال حج نیست، ولی طوری که قبلاً گفتیم در ذات خود عملی مشروع است.

همچنان حتمی نیست که مراسم حج و عمره و زیارت مدینه منوره را در يك سفر انجام دهیم ، این موضوع در شرع اسلامی به خود انسان ارتباط می گیرد که به اختیار خود این سفر را انجام دهد.

حاجی می تواند پس از ادای مناسک حج یا عمره بدون این که به مدینه منوره بیاید از منطقه ای که تشریف آورده دوباره باز گردد ، از لحاظ شرعی هیچ گونه مانعتی در مورد وجود ندارد .

همچنان به عکس شخصی می تواند از کشور یا منطقه اش مخصوصاً برای زیارت به مدینه منوره بیاید و در مسجد شریف نبوی نماز بخواند و بدون این که به مکه مکرمه مشرف شود به خانه و یا کشور متبوع خود دوباره بر گردد .

یعنی این که از لحاظ شرعی اجباری نیست که سفر مکه و مدینه با هم انجام گیرد و اگر قرار باشد که کسی هر دو سفر مکه مکرمه و مدینه منوره را با هم انجام دهد باز هم در مورد کدام مانعتی شرعی وجود ندارد . پای

تتبع و نگارش :

الحاج داکتر امین الدین « سعیدی - سعید افغانی »

مدیر مرکز مطالعات ستراتیژیک افغان و مسؤول

مرکز کلتوری دحق لاره- جرمنی